

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJE

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 15. prosinca 2021.

[Multimedia]

Sveti Josip - čovjek šutnje

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Nastavljamo naš hod razmišljanja o sv. Josipu. Nakon što sam predstavio sredinu u kojoj je živio, njegovu ulogu u povijesti spasenja, njegovu pravednost te Josipa kao Marijina zaručnika, danas želim proučiti drugi važan vid njegova lika, a to je šutnja. Toliko nam je danas potrebna šutnja. Šutnja je važna, mene se osobno dojmio jedan redak iz Knjige Mudrosti koji se dovodi u vezu s Božićem, a glasi: „Dok je mirna tišina svime vladala i noć brzim tijekom stigla do sredine puta svog, jurnula je tvoja svemoguća riječ s nebesa“. Bog se očitovao u trenutku u kojem je svijetom vladala najveća tišina. Važno je misliti na šutnju u ovome dobu u kojem ona, kako se čini, nema više toliku vrijednost.

Evandjelja nam ne prenose ni jednu jedinu riječ Josipa iz Nazareta, ništa, ni slova. To ne znači da je on bio šutljiv. Ne. Postoji dublji razlog. Tom svojom šutnjom Josip potvrđuje ono što piše sveti Augustin: “U mjeri u kojoj *u nama raste Riječ* – Riječ koja je tijelom postala – *umanjuju se riječi*” [1]. U mjeri u kojoj Isus – duhovni život – raste, riječi biva sve manje. Ono što bismo mogli definirati kao „papagajstvo“, brbljati kao papige, stalno pričati, smanjuje se. Sâm Ivan Krstitelj, koji je „glas koji viče u pustinji: ‘Pripravite put Gospodinu’“ (Mt 3, 1), kaže u vezi Riječi: „On treba da raste, a ja da se umanjujem“ (Iv 3, 30). Josip nas svojom šutnjom poziva da dadnemo prostora prisutnosti

Riječi koja je tijelom postala – Isusu.

Josipova šutnja nije nijemost; to je šutnja ispunjena *slušanjem*, *djelotvorna* šutnja, šutnja koja otkriva njegovu duboku nutrinu. „Riječ koju je izgovorio Otac, postala je njegovim Sinom – tumači sveti Ivan od Križa – i ona uvijek govori u vječnoj šutnji, i u šutnji treba biti slušana dušom“ [2].

Isus je odrastao u toj „školi“, u Nazaretskom domu, uz svakodnevni primjer Marije i Josipa. I ne čudi što će On sâm, u svojim danima, tražiti mjesta tišine (usp. *Mt* 14, 23) i pozvati i svoje učenike da to isto iskuse, na primjer: „Hajdete i vi u osamu na samotno mjesto, i otpočinite malo“ (*Mk* 6, 31).

Kako bi bilo lijepo da svatko od nas, po uzoru na sv. Josipa, uspije vratiti tu *kontemplativnu dimenziju života kojoj upravo šutnja širom otvara vrata*. Ali svi iz iskustva znamo da nije lako: tišina nas pomalo plaši, zato što traži od nas da uđemo u same sebe i susretnemo se s najistinitijim dijelom sebe. I mnogo je onih koji se plaše šutnje, moraju govoriti, govoriti i govoriti, ili pak slušati, radio, televiziju..., ali tišinu ne mogu prihvatiti jer ih plaši. Filozof Pascal primijetio je da „svu nesretnost ljudi treba tražiti samo u jednome: u tome što ne znaju biti u miru i tišini svoje sobe“ [3].

Draga braćo i sestre, učimo od svetoga Josipa njegovati prostore tišine, u kojima može doći do izražaja druga Riječ, to jest Isus, Riječ: riječ Duha Svetoga koji prebiva u nama i koja vodi Isusu. Nije lako prepoznati taj Glas koji je često pomiješan s bezbrojem drugih glasova brigâ, napastî, željâ, nadâ koje su u nama; ali bez tog vježbanja u šutnji, *može se razboljeti i naš govor*. Bez vježbanja u šutnji obolijeva naš govor. Ovaj potonji, umjesto da zasja istinom, može postati opasno oružje. Naime, naše riječi mogu postati laskanje, taština, laž, ogovaranje, kleveta. Sâmo nam iskustvo govori da, kao što nas podsjeća Knjiga Sirahova, „više ubija jezik nego mač“ (usp. 28, 18). Isus je to jasno rekao: tko govori loše o bratu ili sestri, tko kleveće bližnjega, ubojica je (usp. *Mt* 5, 21-22). Ubija jezikom. Mi to ne vjerujemo, ali to je istina. Sjetimo se samo koliko smo puta ubili jezikom, posramit ćemo se upravo! Ali dobro nam je toga se sjetiti, jako dobro.

Biblijska mudrost kaže da „smrt i život u vlasti su jezika, a tko ga dobro koristi, jede od ploda njegova“ (*Izr* 18, 21). I apostol Jakov, u svojoj poslanici, razvija ovu staru temu o, pozitivnoj i negativnoj, snazi riječi sjajnim primjerima pa kaže: „Ako tko u govoru ne griješi, savršen je čovjek, vrstan zauzdati i cijelo tijelo. (...) Tako i jezik: malen je ud, a velikim se može ponositi. (...) Njime blagoslivljamo Gospodina i Oca, njime i proklinjemo ljude na sliku Božju stvorene: iz istih usta izlazi blagoslov i prokletstvo“ (3, 2-10).

To je razlog zbog kojeg od Josipa trebamo učiti njegovati šutnju: ono mjesto nutrine naših dana u kojima dajemo mogućnost Duhu da nas obnovi, utješi, ispravi. Ne kažem da moramo postati nijemi, to ne, nego da trebamo njegovati šutnju. Neka se svatko zagleda u svoju nutrinu: mnogo puta radimo nešto i jesmo li završili odmah se laćamo mobitela da radimo nešto drugo, i uvijek tako. A to ne pomaže, zbog toga tonemo u površnost. Dubina srca raste šutnjom, šutnjom koja

nije nijemost, kao što sam rekao, nego koja ostavlja prostora mudrosti, razmišljanju i Duhu Svetom. Mi se ponekad plašimo trenutaka šutnje, ali se ne smijemo bojati! Šutnja je dobra za nas. Dobrobit srca koju ćemo od toga imati ozdravit će i naš jezik, naše riječi i ponajprije naše odluke. Naime, Josip je *sa šutnjom sjedinio djelovanje*. On nije govorio, već je činio, i tako nam je pokazao ono što će jednog dana Isus reći svojim učenicima: „Neće u kraljevstvo nebesko ući svaki koji mi govori: ‘Gospodine, Gospodine!’, nego onaj koji vrši volju Oca mogega, koji je na nebesima“ (Mt 7, 21). Plodne riječi kad govorimo. Sjetimo se one pjesme: „Parole, parole, parole...“ („Riječi, riječi, riječi...“), a ništa bitno ili važno. Šutnja, govoriti ispravno, koji put se ugristi za jezik, što nam je dobro, umjesto da govorimo bezvezarije.

Zaključimo jednom molitvom:

Sveti Josipe, ti koji si bio čovjek šutnje

i u Evanđelju nisi prozborio ni jednu jedinu riječ,

nauči nas postiti od ispraznih riječi

i ponovno otkriti vrijednosti riječi koje izgrađuju, ohrabruju, tješe, podupiru.

Budi bliz onima koji trpe zbog riječi koje ranjavaju,

kao što su laži i klevete,

i pomози nam uvijek sjediniti riječi i djela.

Amen.

[1] *Discurso* 288, 5: PL 38, 1307.

[2] *Dichos de luz y amor*, BAC, Madrid, 417, br. 99.

[3] *Pensieri*, 139.

Apel Svetoga Oca

Prije više sati došlo je do razorne eksplozije u Cap-Heitienu, na sjeveru Haitija, u kojoj su život izgubile mnoge osobe, među kojima i brojna djeca. Jadan Haiti, jedna nevolja za drugom, to je narod koji pati. Molimo, molimo za Haiti, to je dobar narod, sjajan narod, pobožan narod, ali

mnogo pati. Izražavam svoju blizinu stanovnicima toga grada i članovima obitelji žrtava, kao i povrijeđenima. Pozivam vas da se ujedinite u molitvi za tu našu braću i sestre, izloženu tako teškoj kušnji.